

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11121 - Metodologia de la Investigació Qualitativa en Salut
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	11121 - Metodologia de la Investigació Qualitativa en Salut
Crèdits	1,44 de presencials (36 hores) 4,56 de no presencials (114 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 1S (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Andreu Bover Bover andreu.bover@uib.es	15:30h	16:30h	Dimarts	22/09/2014	29/05/2015	nº 13. Ed. Beatriu de Pinós
Margalida Miró Bonet mmiro@uib.es	15:00h	16:00h	Dimecres	01/09/2014	31/07/2015	C-201. Guillem Cifre de Colonya
	11:00h	12:00h	Dimecres	01/09/2014	31/07/2015	C-201. Guillem Cifre de Colonya
Concepción Zaforteza Lallemand concha.zaforteza@uib.es	11:00h	12:30h	Dimarts	22/09/2014	08/02/2015	Edifici Beatriu de Pinós, despatx 25
	12:00h	14:00h	Dimarts	09/02/2015	30/06/2015	Edifici Beatriu de Pinós, despatx 25

Contextualització

En aquesta matèria s'abordarà la investigació qualitativa com una eina metodològica per analitzar i generar coneixements contextualitzats, que donin suport a les bones pràctiques i permetin crear-ne de noves, donant resposta a les demandes i reptes de la ciutadania en matèria social i de la salut. Aquesta matèria, conjuntament amb la de metodologia de la investigació quantitativa i la d'investigació secundària en salut, conforma la base de la formació de postgrau d'aquest màster i permetrà adquirir coneixements i habilitats fonamentals per millorar les pràctiques i polítiques en salut i establir possibles àrees de recerca necessaris a desenvolupar.

Requisits

Essencials: Títol de Grau.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11121 - Metodologia de la Investigació Qualitativa en Salut
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Recomanables

Es recomanen competències lectores de la llengua anglesa.

Competències

Específiques

- * Capacitat per analitzar, interpretar i redactar informes de recerca qualitativa i quantitativa en el camp de les ciències de la salut i la qualitat de vida..
- * Capacitat per analitzar críticament la realitat dels diferents contextos de la salut i la qualitat de vida..
- * Capacitat per analitzar críticament els diferents paradigmes i elaborar un discurs teòric sobre els tòpics de recerca en salut i qualitat de vida..
- * Capacitat per formular problemes de recerca, seleccionar l'opció metodològica qualitativa i les tècniques d'intervenció més adequades davant un problema de salut i qualitat de vida..
- * Capacitat per dissenyar un projecte de recerca en salut des de la perspectiva qualitativa..
- * Capacitat per buscar i analitzar informació i documentació, usant diferents fonts documentals i integrant-les coherentment..
- * Capacitat per recollir dades empíriques i analitzar-los científicament..
- * Capacitat per conèixer les diferents plataformes de difusió científica de la recerca, i vehicular de manera competent la difusió de resultats..

Genèriques

- * Capacitat d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis..
- * Capacitat per realitzar reflexions i raonaments crítics, analitzar la informació científica i sintetitzar-la..
- * Capacitat per dissenyar, implementar, gestionar i avaluar programes, projectes i recursos (materials i humans) en el context de la salut..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

S'espera que els continguts d'aquesta matèria facilitin la consecució dels resultats d'aprenentatge següents:

- * Utilitzar la recerca qualitativa com a forma d'indagació per a l'adquisició de coneixements i la millora de la pràctica en salut i la qualitat de vida en un context social específic.
- * Definir les diferents etapes del procés de recerca en salut des d'una perspectiva qualitativa.
- * Discutir sobre les actituds de compromís científic, ètic i polític en el desenvolupament i la transferència de la recerca qualitativa.
- * Redactar la proposta de projecte de recerca des de la perspectiva qualitativa i participar en la seva execució, avaluació i difusió.
- * Utilitzar la recerca qualitativa com a forma d'indagar per a l'adquisició de coneixements.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11121 - Metodologia de la Investigació Qualitativa en Salut
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	A
Idioma	Català

Els continguts de la matèria es detallen a continuació:

Continguts temàtics

Unitat temàtica 1. Introducció a la recerca qualitativa en salut.

Tema 1. Diferències epistemològiques entre la recerca quantitativa i qualitativa

Tema 2. Importància de la recerca qualitativa en salut, el procés investigador

Unitat temàtica 2. El procés de recerca qualitativa en ciències de la salut

Tema 3. Posicionalitat i reflexivitat

Tema 4. Contextualització i justificació

Tema 5. Revisió de la literatura

Tema 6. Perspectiva teòrica

Tema 7. Pregunta de recerca i objectius

Tema 8. Metodologia: Disseny de la recerca

Tema 9. Rigor i consideracions ètiques

Tema 10. Resultats i anàlisi

Tema 11. Discussió i conclusions

Tema 12. Transferència i divulgació: Implicacions per a la pràctica, política i la recerca en salut

Metodologia docent

La metodologia inclourà una part expositiva i una part de treball pràctic al voltant de situacions concretes, tant de la pròpia àrea d'interès com d'altres fonts, relacionades amb informes d'investigació qualitativa i amb les distintes fases de la investigació.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Exposició de les característiques principals de la investigació qualitativa i de les distintes fases del seu disseny i desenvolupament.	26
Classes pràctiques	Seminari o taller	Grup gran (G)	Desenvolupament d'exercicis relacionats amb la proposta de disseny de la investigació qualitativa de l'àrea d'interès de l'estudiant.	10

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11121 - Metodologia de la Investigació Qualitativa en Salut
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Proposta de disseny de recerca	* Lectures de la documentació proposada, anàlisi i interpretació. * Recerca d'informació. * Preparació dels exercicis proposats a les classes pràctiques. * Elaboració d'un informe final amb el disseny complet d'una proposta de projecte d'investigació qualitativa.	114

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Seminari o taller

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	Desenvolupament d'exercicis relacionats amb la proposta de disseny de la investigació qualitativa de l'àrea d'interès de l'estudiant.
Criteris d'avaluació	Participació, elaboració i exposició d'exercicis relacionats amb les diferents fases de la investigació qualitativa, que conduirà al disseny complet d'un projecte de recerca de l'àrea d'interès de l'estudiant.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Proposta de disseny de recerca

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	*Lectures de la documentació proposada, anàlisi i interpretació.*Recerca d'informació.*Preparació dels exercicis proposats a les classes pràctiques.*Elaboració d'un informe final amb el disseny complet d'una proposta de projecte d'investigació qualitativa.
Criteris d'avaluació	Presentació de la proposta d'un disseny de recerca qualitativa. Criteris: 1) Presència de tots els elements d'un disseny d'investigació, 2) Coherència, 3) Cohesió, 4) Adequació, 5) Nivell d'anàlisi, síntesi i reflexió personal.

Percentatge de la qualificació final: 70%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11121 - Metodologia de la Investigació Qualitativa en Salut
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

- * Amezcua, M., Gálvez, A. Los modos de análisis en investigación cualitativa en salud: perspectiva crítica y reflexiones en voz alta. Rev Esp Salud Pública. 2002 Sep-Oct;76(5):423-36. Disponible en: <http://www.msc.es/resp> (Fecha de acceso: 14 de Marzo de 2011).
- * Bover, A. Herramientas de reflexividad y posicionalidad para promover la coherencia teórico-metodológica al inicio de una investigación cualitativa. Enfermería clínica 2013, 23(1): 33-37.
- * Denzin, N.K., Lincoln, Y.S. (Ed). Handbook of qualitative research (4aEd). Thousand Oaks: Sage, 2011.
- * Pedraz, A., Zarco, J., Ramasco, M., Palmar, AM. Investigación cualitativa. Barcelona: Elsevier, 2014.
- * Seale, C., Giamprieto, G., Gubrium, JF., Silverman, D. Qualitative Research Practice. London, Thousand Oaks: SAGE 2004.
- * Tatano, C. Routledge International Handbook of Qualitative Nursing Research. Oxon: Routledge Handbooks, 2013.

Bibliografia complementària

UNITAT TEMÀTICA 1. INTRODUCCIÓ A LA INVESTIGACIÓ QUALITATIVA

- * Grix, J. Introducing Students to the Generic Terminology of Social Research. Politics 2002; 22(3): 175-186.
- * Pita, S., Pértegas, S. Investigación cuantitativa y cualitativa. Atención Primaria 2002;9:76-78.
- * Willis, J.W. History and context of paradigm development. En Foundations of qualitative research: Interpretive and critical approaches Thousand Oaks: Sage, 2007, pp.27-65.

UNITAT TEMÀTICA 2. EL PROCÉS DE RECERCA QUALITATIVA EN SALUT

- * Allen, D. Fieldwork and participant observation. En: Bourgeault, I., Dingwall, R., de Vries, R. The Sage Handbook of Qualitative Methods in Health Research. London: Sage, 2010: 353-372.
- * Barbour, RS. Making sense of focus groups. Medical Education 2005; 39 (7):742-750.
- * Bover, A., Gastaldo, D., Miró, M., Zaforteza, C. Qualitative nursing research in Spain. En: Routledge International Handbook of Qualitative Nursing Research. New York: Routledge, 2013, pp.500-135.
- * Bover, A. Cuidadores informales de salud del ámbito domiciliario: Percepciones y estrategias de cuidado ligadas al género ya la Generación. Universitat de les Illes Balears, 2004.
- * Calderón, C. Criterios de calidad en la investigación cualitativa en salud (ICS): apuntes para un debate necesario. Revista Española de Salud Pública 2002; 76:473-482. Disponible en: <http://scielo.isciii.es/pdf/resp/v76n5/colabora8.pdf>
- * Calderón, C. Evaluación de la calidad de la investigación cualitativa en salud: criterios, proceso y escritura. Forum 2009, 10(2). Art17.
- * Coffey, A., Atkinson, P. Encontrar el sentido a los datos cualitativos. Alicante: Universidad de Alicante, 2005.
- * Conde, F. Análisis sociológico del sistema de discursos. Cuadernos Metodológicos 43. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas; 2009.
- * Coyne, IT. Sampling in qualitative research. Purposeful and theoretical sampling: merging or clear boundaries? Journal of Advanced Nursing 1997; 26: 623-630.
- * Cuesta, C. El investigador como instrumento flexible de la indagación. International Journal of Qualitative Methods 2008;2(4):25-38.
- * Cuesta, C., y cols. La reflexividad: un asunto crítico en la investigación cualitativa. Enfermería Clínica 2011.
- * Curtis, S., Gesler, W., Smith, G., Washburn, S. Approaches to sampling and case selection in qualitative research: examples in geography of health. Social Science and Medicine 2000; 50: 1001-1014.
- * Denzin, NK., Lincoln, YS. The discipline and practice of Qualitative Research. En Denzin, NK., Lincoln, YS (ed) Strategies of Qualitative Inquiry. Thousand Oaks, London, New Delhi: SAGE 2003: 1-45.
- * Gaitán, J. A., Piñuel, J. L. Técnicas de investigación en comunicación social. Elaboración y registro de datos. Madrid: Síntesis, 1998.
- * Hammersley, M., Atkinson, P. Etnografía. Barcelona: Paidós, 1994.
- * Hodges, BD., Kuper, A., Reeves, S. Discourse analysis. BMJ. 2008; 337-879.
- * Hodgson, I. Ethnography and Health Care: Focus on Nursing. Forum 2000, 1(1). Art. 7
- * International Collaboration for Participatory Health Research (ICPHR). Position paper 1: What is Participatory Health Research? Berlin: International Collaboration for Participatory Health Research. 2013.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11121 - Metodologia de la Investigació Qualitativa en Salut
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

- * Iñiguez, L. Investigación y evaluación cualitativa: bases teóricas y conceptuales. Atención Primaria 1999; 23 (8): 496-502.
- * Kelly, SE. Qualitative Interviewing Techniques and Styles. En: Bourgeault I, Dingwall, R., de Vries, R. The Sage Handbook of Qualitative Methods in Health Research. London: Sage, 2010, pp: 307-326.
- * Knoblauch, H. Focused Ethnography. Forum 2005, 6(3). Art. 44.
- * Lincoln, YS., Gubam EG. Paradigmas en competencia en la investigación cualitativa. En: Dennon, CA., Haro, JA (ed). Por los rincones. Antología de métodos cualitativos en la investigación social. México: El colegio de sonora 2000, pp. 113-145.
- * López-Aranguren, E. El análisis de contenido tradicional. En García-Ferrando, M., Ibáñez, J., Alvira, F. El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación (3a ed). Madrid: Alianza, 2001.
- * Maxwell, J. A. Qualitative research design. An interactive approach. Thousand Oaks, CA: Sage, 1996.
- * Mayring, P. Qualitative Content Analysis. Forum: Qualitative Social Research. 2000;1(2). Disponible en: www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/download/1089/2386 (Fecha de acceso 14 de Marzo de 2011).
- * Mays, N., Pope, C. Qualitative research in health care: Assessing quality in qualitative research. BMJ 2000; 320:50-52.
- * Miller, G., Dingwall, R. Context and Method in Qualitative Research. London: The Falmer Press, 1997.
- * Morse, J. M. (ed.). Critical Issues in Qualitative Research Methods. Thousand Oaks, CA: Sage Publication, 1994.
- * Okuda, M., Gómez-Restrepo C. Métodos en investigación cualitativa: triangulación. Revista Colombiana de Psiquiatría; 2005, XXXIV(1): 118-124.
- * Pope, C., Ziebland, S., Mays, N. Qualitative research in health care. Analysing qualitative data. BMJ 2000; 320: 114-116.
- * Pope, C. Conducting ethnography in medical Settings. Medical Education 2005; 39: 1180-1187.
- * Pujadas et al. Etnografía. Barcelona: UOC (Universitat Oberta de Catalunya), 2004.
- * Roberts P et al. Reliability and validity in research. Nursing Standard 2006; 20(44): 41-45.
- * Ruiz, J. Análisis sociológico del discurso: métodos y lógicas. Forum Qualitative Social Research 2009; 10(2) Art 26. Disponible en:<http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/view/1298/2777>
- * Sandelowski, M., Barroso, J. Reading qualitative studies. International Journal of Qualitative Methods 2002; 1(1): article 5 (<http://ejournals.library.ualberta.ca/index.php/IJQM/article/view/4615/3764>)
- * Sandelowski, M. Writing A Good Read: Strategies for Re-Presenting Qualitative Data. Research in Nursing & Health 1998; 21: 375-382.
- * Silverman, D. What you can (and can't) do with qualitative research. En Silverman, D. Doing Qualitative Research: A practical Handbook. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE 2013, pp. 5-15.
- * Silverman, D. What counts as 'originality'?. En Silverman, D. Doing Qualitative Research: A practical Handbook. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE 2013, pp. 69-75.
- * Silverman, D. Collecting and analysing your data. En Silverman, D. Doing Qualitative Research: A practical Handbook. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE 2013, pp. 197-260.
- * Spencer, L., Ritchie, J., Lewis, J., Dillon, L. Quality in qualitative evaluation: a framework for assessing research evidence. Government Chief Social Researcher's Office 2003, pp. 38-43. (http://www.civilservice.gov.uk/Assets/a_quality_framework_tcm6-7314.pdf)
- * Ulin, PR., Robinson, ET., Tolley, EE. Qualitative Methods in Public Health. A Field Guide for Applied Research. San Francisco: Jossey-Bass, 2005, pp. 1-10
- * Vallés, MS. Técnicas cualitativas de Investigación Social. Reflexión metodológica y práctica profesional. Síntesis: Madrid, 1997.

Altres recursos

- * Grup d'Investigació Crítica en Salut (GICS). Institut Universitari d'Investigació en Ciències de la Salut (IUNICS). Universitat de les Illes Balears <http://gics.uib.es/>
- * International Institute for Qualitative Methodology: <http://www.uofaweb.ualberta.ca/iiqm/index.cfm>
- * Red de Investigación Cualitativa en Salud (REDICS) <http://www.isciii.es/ISCIII/es>
- * International Institute for Qualitative Methodology (IIQM) www.ualberta.ca/~iiqm/

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11121 - Metodologia de la Investigació Qualitativa en Salut
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

- * CERQ: Cátedra de Investigación Cualitativa, Universidad Autónoma de Barcelona. Fundació Dr Robert <http://www.cerq.cat/>
- * Web-repositorio de recursos para la investigación: <http://www.restore.ac.uk/>
- * Investigación-Acción: "Action Research Resources" <http://www.scu.edu.au/schools/gcm/ar/arhome.html>
- * Investigación-Acción Participativa: Peter Reason; <http://www.peterreason.eu/>
- * Forum: Qualitative Social Research; <http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/>

